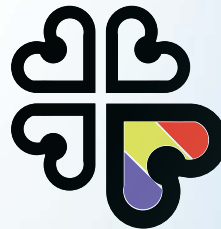

Andorra
**DIAGNÒSTIC
SOCIAL 2010**

CÀRITAS ANDORRANA

Presentació

La raó de ser de Càritas és estar al costat i ajudar els necessitats, els menys afavorits i els últims de la societat. Per això tenim els nostres programes i per això dia a dia inventem noves maneres d'atendre i acompanyar els qui vénen a nosaltres.

Però no n'hi ha prou. La nostra societat camina molt de pressa i és molt canviant, la crisi econòmica i social que vivim ha sacsejat moltes persones i famílies del nostre entorn. I no voldríem que les convulsions que viu la societat ens deixessin fora de joc.

Fa uns anys, Càritas Andorrana va promoure un estudi, *Andorra diagnòstic social 2001*, que ens va ajudar a conèixer el teixit social del nostre país. Ara hem volgut repetir l'experiència. No pas per comparar la situació d'ara amb la d'abans. Si no per saber, de primera mà, la realitat de la població i de les famílies, les necessitats socials i econòmiques, els col·lectius en situació de vulnerabilitat, la gestió dels recursos existents i les inquietuds i preocupacions de les persones que viuen al nostre país.

Per això, Càritas Andorrana ha tornat a confiar en l'Equip d'Investigació Sociològica EDIS un nou estudi sobre la realitat d'Andorra. Gairebé un any ha durat el treball de camp per passar les 775 enquestes llargues i complexes, l'anàlisi d'unes dades recollides de forma tècnicament rigorosa i després per avaluar-ne els resultats.

Ara a Càritas Andorrana ens sentim joiosos de presentar-ne els resultats. No hi trobarem noves espectaculars però sí una nítida fotografia de la situació social al nostre país. No hi ha novetats però sí que ha permès posar per escrit allò que molts intueixen o sospiten.

Càritas Andorrana agraeix sincerament a totes les persones que passant de casa en casa han treballat el qüestionari en un veritable porta a porta. També a totes les persones que han volgut contestar una enquesta complexa. I, sobretot, agrair a la Fundació Privada Crèdit Andorrà el suport i el finançament sense els quals no hauria estat possible l'estudi.

Oferim aquest treball a la societat andorrana, des de la perspectiva de l'esperança. Perquè mirem endavant. Perquè creiem en el nostre poble i en el seu potencial. Perquè entre tots volem i podem fer un país amb futur. Ajuda'ns a ajudar.

Càritas Andorrana

Aquest estudi l'ha realitzat EDIS
S.A. amb aquest equip de treball:

Direcció: Raúl Flores Martos

Exploració de dades: Raúl Flores Martos, Alberto García
Martín, Patricia Pérez Cubillo

Anàlisi i redacció: Raúl Flores Martos, Alicia Flórez Mora-
diellos, Alberto García Martín, Javier Giménez Marín, Sergio
Martínez Torres, Patricia Pérez Cubillo, Cristina Villar Herranz

Edició d'informes: Carmen Mayoral Rueda, Nieves Moral
Montero

Editat per: Càritas Andorrana

Dipòsit legal: AND.930-2011

I.S.B.N: 978-99920-1-820-0

Impressió: Gràfiques A4

Disseny i maquetació: Núria Publicitat

índex

6	1.- INTRODUCCIÓ
11	2.- METODOLOGIA
14	3.- CARACTERÍSTIQUES SOCIODEMOGRÀFIQUES DE LA POBLACIÓ ANDORRANA
14	3.1. Evolució de la població
16	3.2. El sistema educatiu a Andorra
18	3.3. El mercat laboral
22	4.- LA SITUACIÓ SOCIAL DE LA POBLACIÓ ANDORRANA
22	4.1. Característiques bàsiques de l'habitatge familiar i el seu entorn
26	4.2. Situació econòmica de les llars andorranes
30	4.3. Estat de salut de la població andorrana
32	4.4. Relació amb els serveis socials
35	4.5. Percepció de la situació social d'Andorra
38	5.- LA VULNERABILITAT SOCIAL A ANDORRA: NIVELLS D'INTEGRACIÓ SOCIAL
38	5.1. Els diferents nivells d'integració social a Andorra
39	5.2. Anàlisi de la integració social i de la precarietat econòmica
41	5.3. El perfil sociològic de la integració social i de la vulnerabilitat
42	6.- OBSERVACIONS FINALS

1. Introducció

Càritas Andorrana té com a vocació pròpia més important la seva presència qualificada en l'acció social al Principat d'Andorra. La lluita per l'eradicació de la pobresa, per la rehabilitació i reinserció de les persones en risc d'exclusió social així com la decidida denúncia d'aquestes realitats fan de Càritas Andorrana un referent en la consecució de la justícia social, emmarcada dins de la doctrina social de l'Església.

És interès de Càritas el coneixement i la valoració dels aspectes relatius a la realitat social d'Andorra, entre els quals cal destacar els de les famílies multiproblemàtiques, els joves, els ancians, els migrants o les llars monoparentals. És a dir, posar en relleu les persones i famílies en situació extremament greu per la intensitat i l'acumulació de problemes que viuen i on cal una intervenció urgent de caràcter integral; la situació de vulnerabilitat social d'alguns joves; les característiques sociodemogràfiques de la població immigrant; les famílies monoparentals, especialment femenines, que s'identifiquen amb l'agreujament d'una situació anterior de dependència econòmica, conflictivitat, manca de disponibilitat per al treball a causa de càrregues familiars no compartides, etc.

Aquest estudi pretén fer un diagnòstic sobre la situació social d'Andorra, amb els objectius específics següents:

- analitzar des d'un punt de vista sociodemogràfic la població d'Andorra per contextualitzar el diagnòstic social;
- qualificar el fenomen de la vulnerabilitat social;
- analitzar els factors influents en els processos de vulnerabilitat social;
- descriure el perfil de la vulnerabilitat social a Andorra;
- analitzar les dimensions d'aquesta vulnerabilitat social i classificar-ne i jerarquitzar-ne la influència en el procés d'inclusió-exclusió;
- definir i descriure aquells col·lectius especialment vulnerables, com ara les famílies multiproblemàtiques, les persones que viuen soles, els joves, les famílies monoparentals, etc.

Fitxa tècnica

■ **UNIVERS**

Població de 83.137 habitants

Més grans de 15 anys: 70.982

■ **INSTRUMENTS DE RECOLLIDA DE DADES**

Dades del departament d'Estudis i Estadística (ministeri de Presidència i Finances)

Entrevista presencial, segons un qüestionari

■ **MOSTRA (persones enquestades)**

Persones més grans de 15 anys

Una persona per família

Total d'enquestes: 775

Tres zones:

A. Andorra la Vella – Escaldes-Engordany 308 enquestes

B. Ordino – Canillo 197 enquestes

C. Sant Julià de Lòria – Encamp – la Massana 270 enquestes

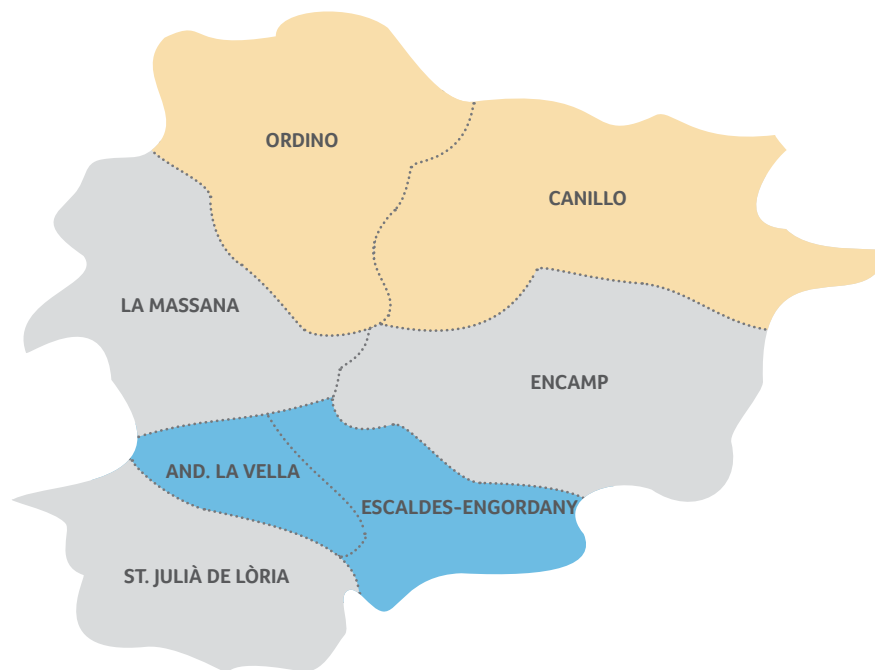
■ **EXPLORACIÓ DE DADES**

Segons metodologia pròpia d'EDIS

Seguint les recomanacions d'EUROSTAT i de l'OCDE

■ **MARGE D'ERROR**

+ /- 3,5%

- **A.** Andorra la Vella – Escaldes-Engordany **41.049 HABITANTS**
- **B.** Ordino – Canillo **9.107 HABITANTS**
- **C.** St. Julià de Lòria– Encamp – La Massana **32.981 HABITANTS**

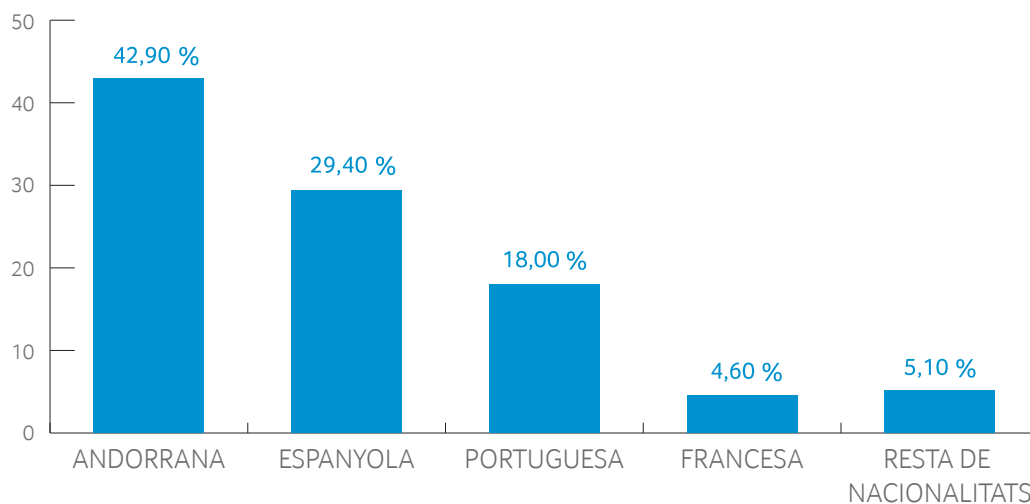
(Dades del departament d'Estudis i Estadística. Ministeri de Presidència i Finances)

2. Metodologia

La generació i aplicació d'indicadors i noves variables

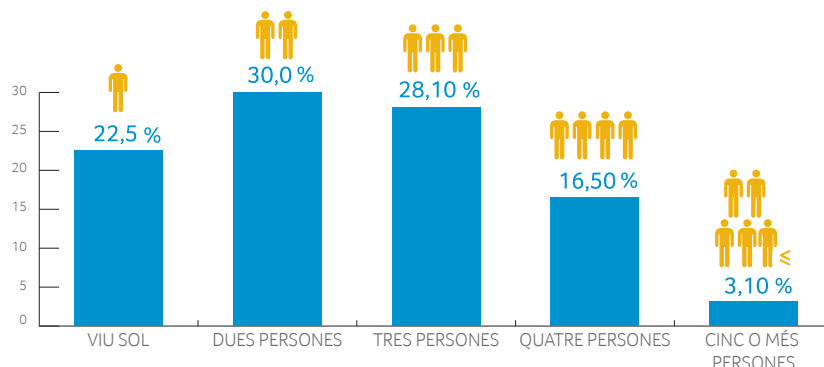
Per desenvolupar amb profunditat les anàlisis sobre la realitat social de la població andorrana s'han generat una sèrie d'indicadors:

a) Nacionalitat

b) Grandària de la llar

Nombre de persones que resideixen en cada habitatge.

Una variant seria contemplar les llars amb joves d'entre 16 i 24 anys, que són els futurs treballadors que suportaran el gros de les despeses familiars i el pagament de les despeses rellevants de l'Estat; són el 16%.

I les llars on hi ha persones majors de 65 anys, un grup de *dependents*, que estan fora del mercat laboral i en un grau més alt de vulnerabilitat; són el 10,8%.

c) Llars monoparentals

Són el 13,3%.

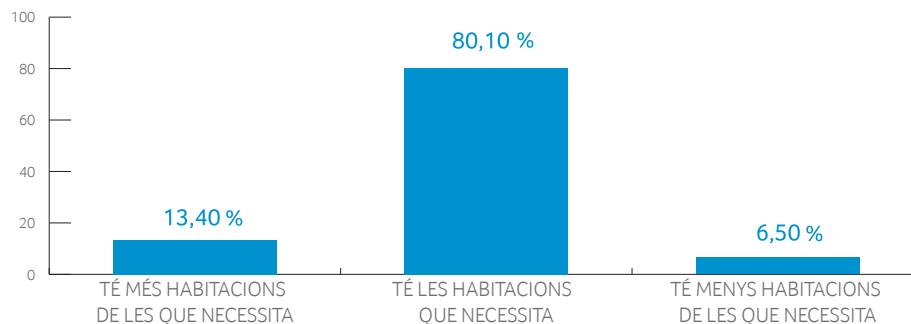
d) Indicador de serveis i equipaments a les parròquies

El 36,6% considera que a la seva parròquia hi ha dèficit d'equipaments.

e) Indicador de situacions problemàtiques

D'una llista de 13 problemes, el 60,8% dels enquestats considera que hi ha set o més problemes importants a la parròquia.

f) Indicador de carència habitacional

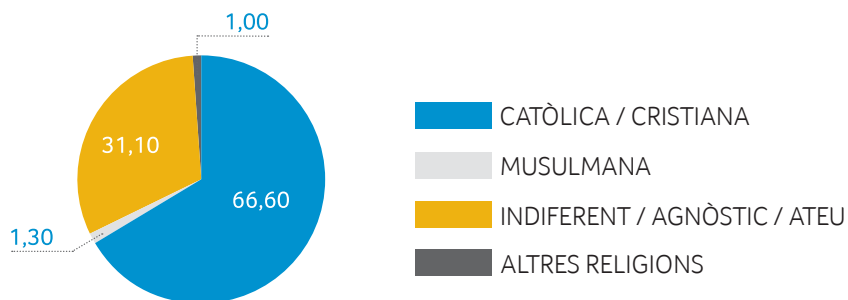
g) Indicador de precarietat econòmica

Cal notar que hi ha hagut un nombre molt important de no respostes a aquest indicador.

S'ha treballat en dos sentits:

- recollir informació sobre quants euros creu que necessitaria la seva família per arribar a final de mes
- i quant s'ingressa a la família cada mes per terme mitjà.

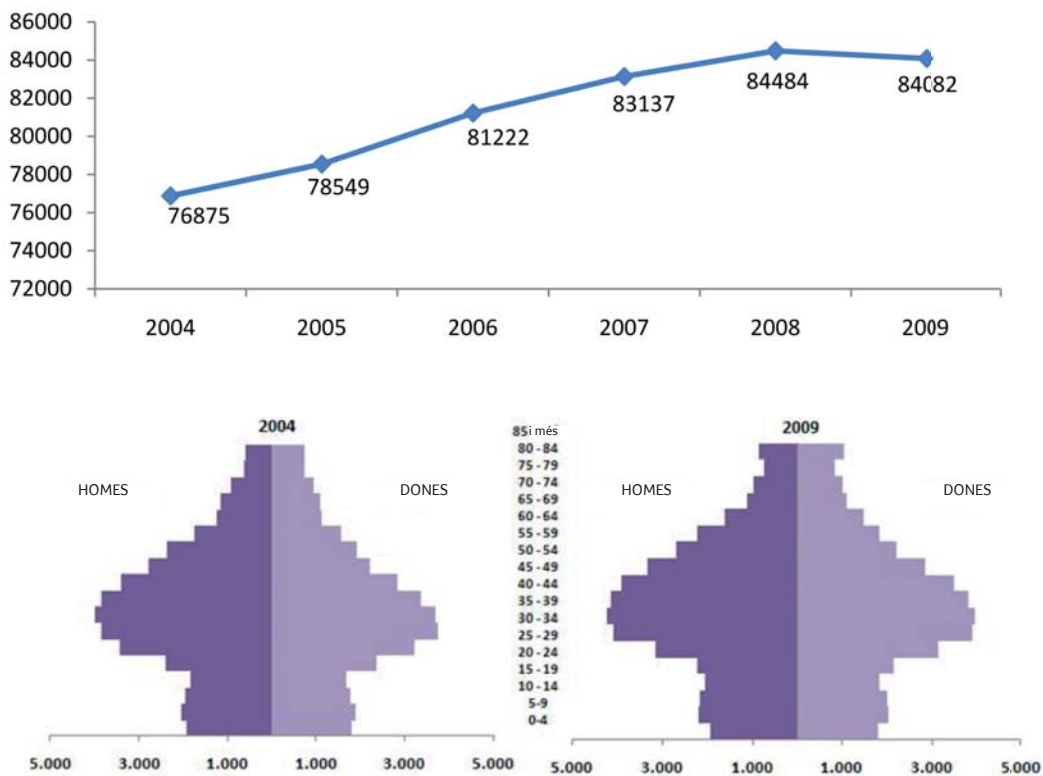
h) Indicador sobre les creences religioses (%)

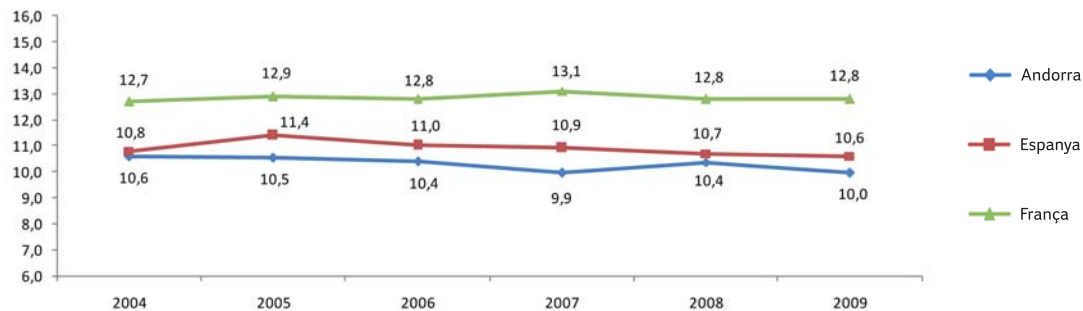
3. Característiques sociodemogràfiques de la població

3.1. Evolució de la població

Estem en la lògica demogràfica dels països desenvolupats: taxes de mortalitat moderadament baixes, flux migratori positiu i taxes de natalitat altes.

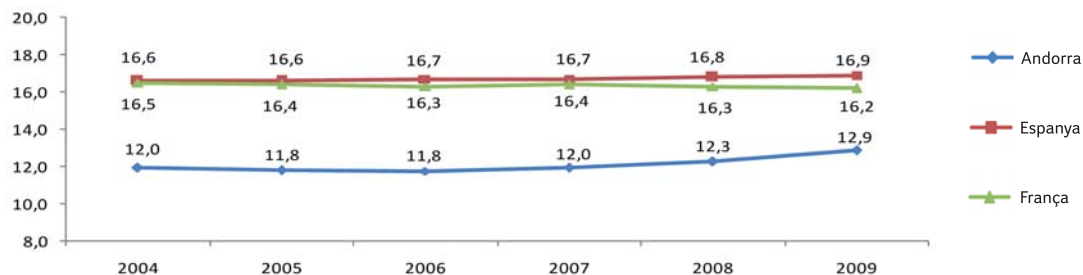

Natalitat

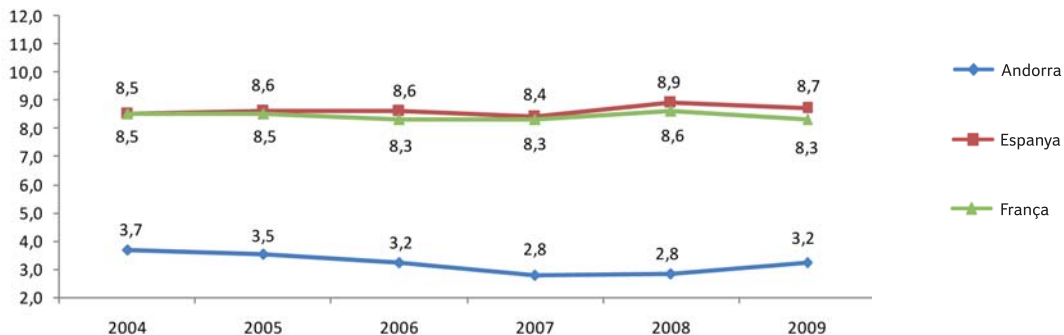
La taxa de natalitat, des de l'any 2004, s'estabilitza al voltant dels 10 naixements per mil habitants. És una taxa lleugerament per sota de la que es dona a Espanya i a França.

Envel·liment

La taxa de vellesa augmenta lleugerament del 2006 al 2009. Es passa de l'11,8% al 12,9% que formen la denominada *població envellida* (de 65 o més anys). A Espanya i França són 4 punts superior que a Andorra.

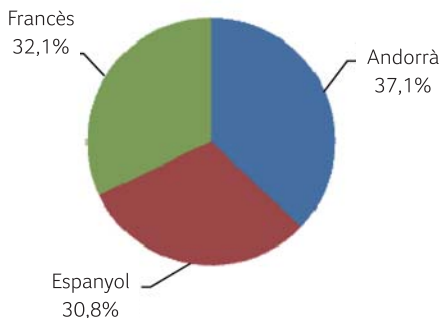
Mortalitat

Des de l'any de referència, el 2004, la taxa de mortalitat té una lleugera tendència a la baixa i és notablement inferior a la d'Espanya i de França. És difícil cercar-ne les causes, sense excloure'n una de típica de països d'immigrants: en arribar a la jubilació retornen al país d'origen.

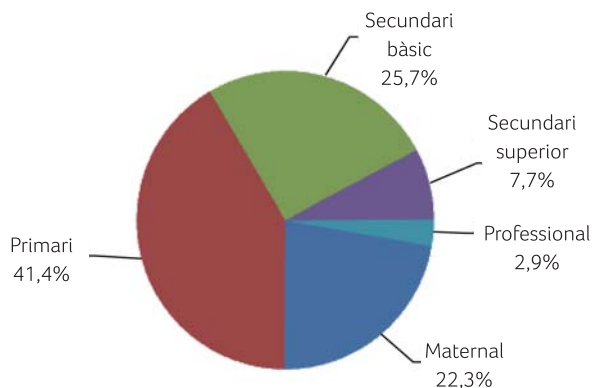
3.2. Sistema educatiu

Existeixen tres sistemes d'educació de titularitat pública: el sistema andorrà, el francès i l'espanyol, repartits en percentatges força equiparables.

Segons el nivell d'estudis

S'observa que el percentatge baixa molt a partir dels 16 anys (etapa secundària superior i professional), sigui perquè es traslladen a centres de fora del país sigui perquè deixen els estudis un cop acabada l'etapa d'escolarització obligatòria.

Població universitària

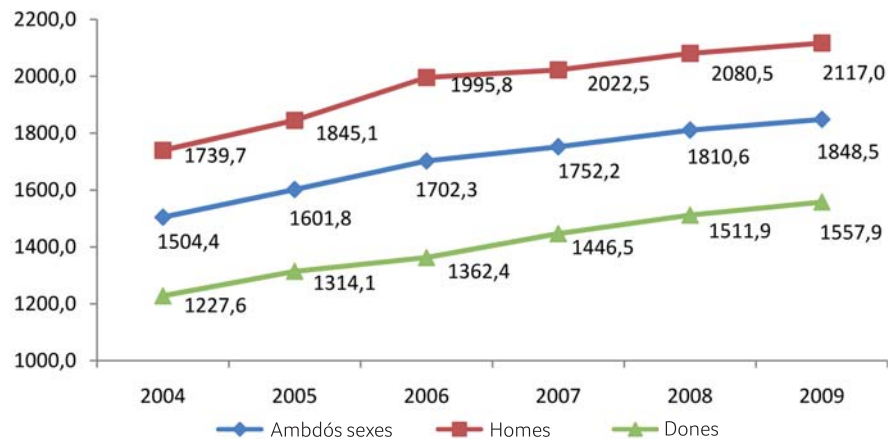
El percentatge més alt són andorrans (63,6%), seguits dels espanyols, amb poc més del 25%, i els francesos, amb el 3%.

Per edat, els de 27 o més anys representen la proporció més alta (43%), seguits dels estudiants d'entre 21 i 23 anys. És a dir, persones que han deixat els estudis i que més tard els tornen a reprendre.

3.3. Mercat laboral

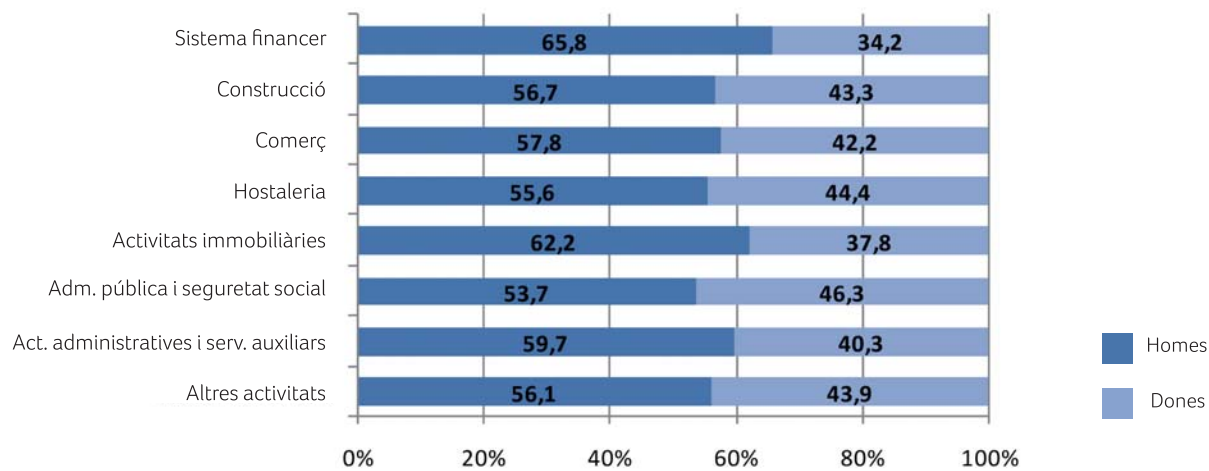
Evolució del salari

Del 2004 al 2009 el salari ha pujat uns 350 euros. El nivell adquisitiu ha millorat, corresponent al pas entre 2005 i 2006, quan es dona l'augment més gran (103,3 euros).

Es nota una diferència apreciable entre el salari mitjà dels homes (2.117 euros) i el de les dones (1.557,9 euros).

Salari mitjà en funció de l'activitat i el gènere

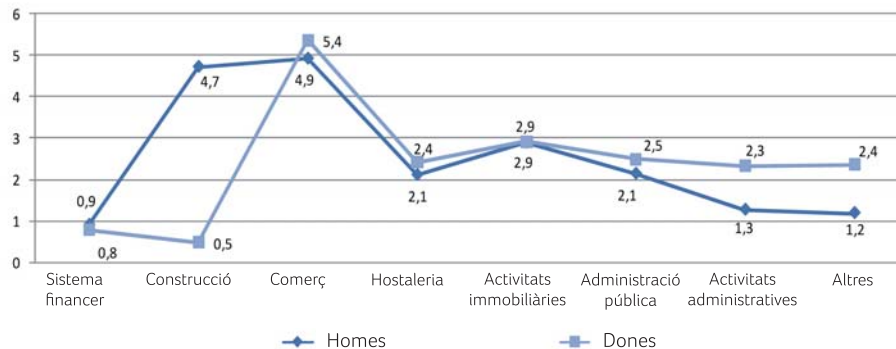
L'anàlisi del gènere és fonamental per adonar-se de les diferències salarials: les dones ocupen activitats productives de menys valoració o amb retribucions econòmiques inferiors. Així, les activitats immobiliàries són les més ben remunerades però hi ha una gran diferència entre homes (3.154,6 euros) i dones (1.948). Semblantment passa amb les activitats administratives, amb diferències de 2.515,6 euros els homes i 1.639,4 les dones.

L'activitat on menys diferència salarial s'observa entre homes i dones és a la funció pública. Amb tot, hi ha una diferència de 332,1 euros de mitjana.

Assalariats en funció de l'activitat

D'altra banda, hi ha un clar augment de la inserció de la dona en el mercat laboral, però tendeix a donar-se en els llocs de menys prestigi social i econòmic.

La construcció destaca com l'activitat que agrupa més homes, 4.722, enfront de 482 dones, i acull el 23% de la població laboral masculina i el 2,5% de la femenina.

En altres camps hi ha una majoria de dones: gairebé imperceptible en el sector immobiliari (15,3% de dones i 14,1% d'homes), i molt notable en les activitats administratives i de serveis auxiliars, on els homes són el 6,2% i les dones, el 12,3%.

Demanda d'alta al Servei d'Ocupació (març 2008-març 2010)

En considerar els demandants que es troben en situació de recerca de treball, assenyalem:

- Quant al temps, s'observa que els mesos d'estiu davallen les sol·licituds d'alta i que tornen a pujar al setembre.
- En tots els col·lectius puja notablement la demanda els darrers mesos del període estudiat.
- Per temps de residència, el col·lectiu de més de 20 anys de residència al país és majoritari en demanar l'alta al Servei d'Ocupació.
- I, per nacionalitats, són els espanyols.

Llocs de treball oferts pel Servei d'Ocupació (gener 2008-desembre 2009)

- Els treballs en els serveis són els més oferts amb gran diferència sobre la resta d'ocupacions. Aquest tipus de treball té un comportament molt estacional, amb grans volums en els mesos pròpiament hivernals.
- Els empleats administratius es presenten com el segon grup ocupacional.
- La resta d'ocupacions són molt minoritàries.

Persones amb prestació d'atur (desembre 2009-agost 2010)

- Cal assenyalar que la prestació econòmica per la desocupació involuntària s'instaurà el setembre de 2009 i que durant els tres primers mesos els seus valors són gairebé nuls. Comença a ser significatiu a partir del desembre de 2009.
- Si mirem el temps de residència al país, els més significatius són els qui fa menys de cinc anys que hi són i els qui hi viuen de fa entre 10 i 19 anys.
- Per raó de l'edat, el grup àmpliament majoritari és el dels qui tenen entre 40 i 59 anys.

4. La situació social de la població andorrana

Aquest capítol s'articula en cinc grans blocs:

- característiques bàsiques de l'habitatge familiar,
- situació econòmica de les llars,
- estat de salut de la població,
- relació amb els serveis socials públics i privats,
- percepció social d'Andorra

4.1. Característiques bàsiques de l'habitatge familiar

Quins serveis existeixen entorn de la llar.

	SÍ QUE EXISTEIXEN I SÓN SUFICIENTS	SÍ QUE EXISTEIXEN PERÒ SÓN INSUFICIENTS	NO EXISTEIXEN
Centres d'oci per a joves	33,9	61,7	4,4
Centres escolars	82,6	17,0	0,4
Centres de salut	73,2	26,0	0,8
Centres de serveis socials	45,6	47,0	7,4
Centres per a gent gran	42,4	51,7	5,8
Parcs infantils	59,9	39,3	0,8
Guarderies	62,8	36,2	1,1
Centres esportius	63,3	33,7	3,0

Grau d'importància de diferents situacions a les parròquies

	MOLT IMPORTANT	UNA MICA IMPORTANT	POC IMPORTANT	GENS IMPORTANT	MITJANA
Concentració de població immigrant	53,6	29,6	12,8	3,9	3,3
Famílies sense feina	57,4	29,5	9,6	3,6	3,4
Delinqüència / Vandalisme	18,1	22,5	37,8	21,6	2,4
Baralles	20,4	23,6	37,9	18,0	2,5
Drogues	38,3	27,9	21,1	12,6	2,9
Alcoholisme	46,4	24,8	18,2	10,6	3,1
Mendicitat	7,3	5,8	17,4	69,5	1,5
Prostitució	7,4	6,3	23,1	63,3	1,6
Contaminació de l'aire	24,7	29,9	24,3	21,1	2,6
Soroll	36,4	27,8	19,2	16,7	2,8
Brutícia als carrers	20,3	22,2	29,0	28,5	2,3
Problemes d'accés	43,6	30,7	10,8	14,8	3,0
Problemes econòmics	64,9	26,8	6,2	2,1	3,5

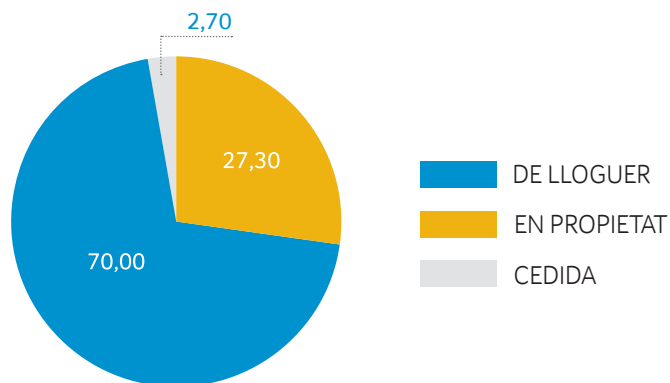
Destaquen els problemes econòmics i la manca de treball.

Els habitatges on resideixen els andorrans

Vuit de cada deu habitatges tenen el nombre d'habitacions que necessiten els usuaris. Però un 6,6% té problemes d'espai, especialment de privacitat, en no disposar del nombre d'habitacions que necessitarien.

NACIONALITAT	TÉ MÉS HABITACIONS DE LES QUE NECESSITA	TÉ LES HABITACIONS QUE NECESSITA	TÉ MENYS HABITACIONS DE LES QUE NECESSITA
ANDORRANA	12,4	82,5	5,1
ESPANYOLA	9,8	81,8	8,4
PORTUGUESA	20,3	72,7	7,0
FRANCESA	18,9	67,6	13,5
RESTA DE NACIONALITATS	12,8	87,2	0,0
TOTAL	13,4	80,0	6,6

De manera molt destacada, els habitatges són de lloguer (%)

Quant es paga d'hipoteca o de lloguer?

	HIPOTECA	LLOGUER	MITJANA
FINS A 300 €	1,3	3,4	3,7
ENTRE 300 € I 450 €	5,3	15,7	16,8
ENTRE 451€ I 600 €	20,6	43,6	42,0
ENTRE 601€ I 750 €	17,5	25,5	22,5
ENTRE 751€ I 900 €	25,0	8,9	9,7
ENTRE 901€ I 1.050 €	7,7	1,8	2,2
MÉS DE 1.051 €	22,6	1,1	3,1
TOTAL	100	100	100

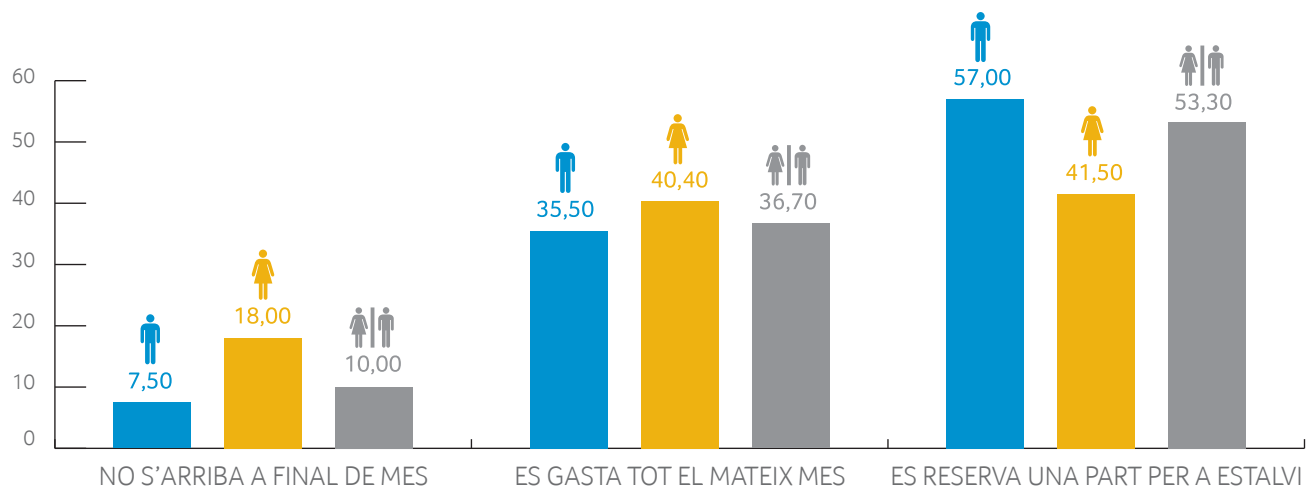
Sobre l'estat dels habitatges, la majoria (88,8%) afirma que no té cap problema a l'habitatge. Quan hi ha problemes són d'humitats i goteres (6,9%) o bé instal·lacions elèctriques i d'aigua en mal estat.

4.2. Situació econòmica de les llars andorranes

Com s'arriba a final de mes

	ANDORRANA	ESPANYOLA	PORTUGUESA	FRANCESA	RESTA DE NACI- NALITATS	MITJANA
NO S'ARRIBA A FINAL DE MES	4,3	17,1	10,9	8,8	15,0	10,0
ES GASTA TOT EL MATEIX MES	33,4	42,5	39,1	23,5	32,5	36,7
ES RESERVA UNA PART PER A ESTALVI	62,3	40,4	50,0	67,6	52,5	53,3

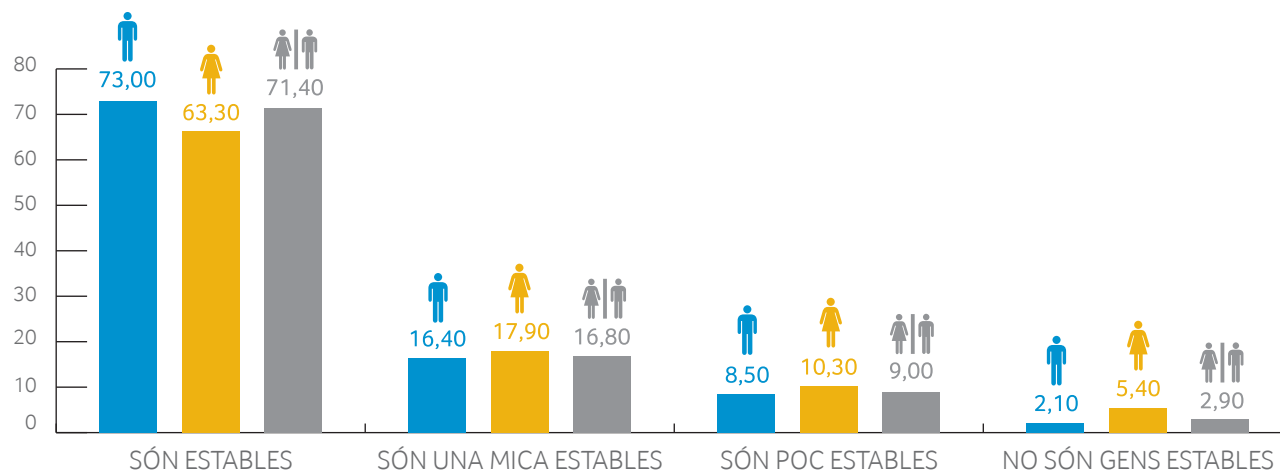
Tot i que estalvien més els homes que les dones (%)

Segons el nombre de persones que viuen a casa

	VIU SOL/A	DUES PERSONES	TRES PERSONES	QUATRE PERSONES	CINC O MÉS PERSONES	MITJANA
NO S'ARRIBA A FINAL DE MES	15,9	8,8	8,4	6,9	12,5	10,0
ES GASTA TOT EL MATEIX MES	40,0	31,1	40,0	35,1	41,7	36,6
ES RESERVA UNA PART PER A ESTALVI	44,1	60,1	51,6	58,0	45,8	53,4
TOTAL	100	100	100	100	100	100

És notable que **aquests ingressos es consideren estables** (%)

Indicadors de precarietat econòmica

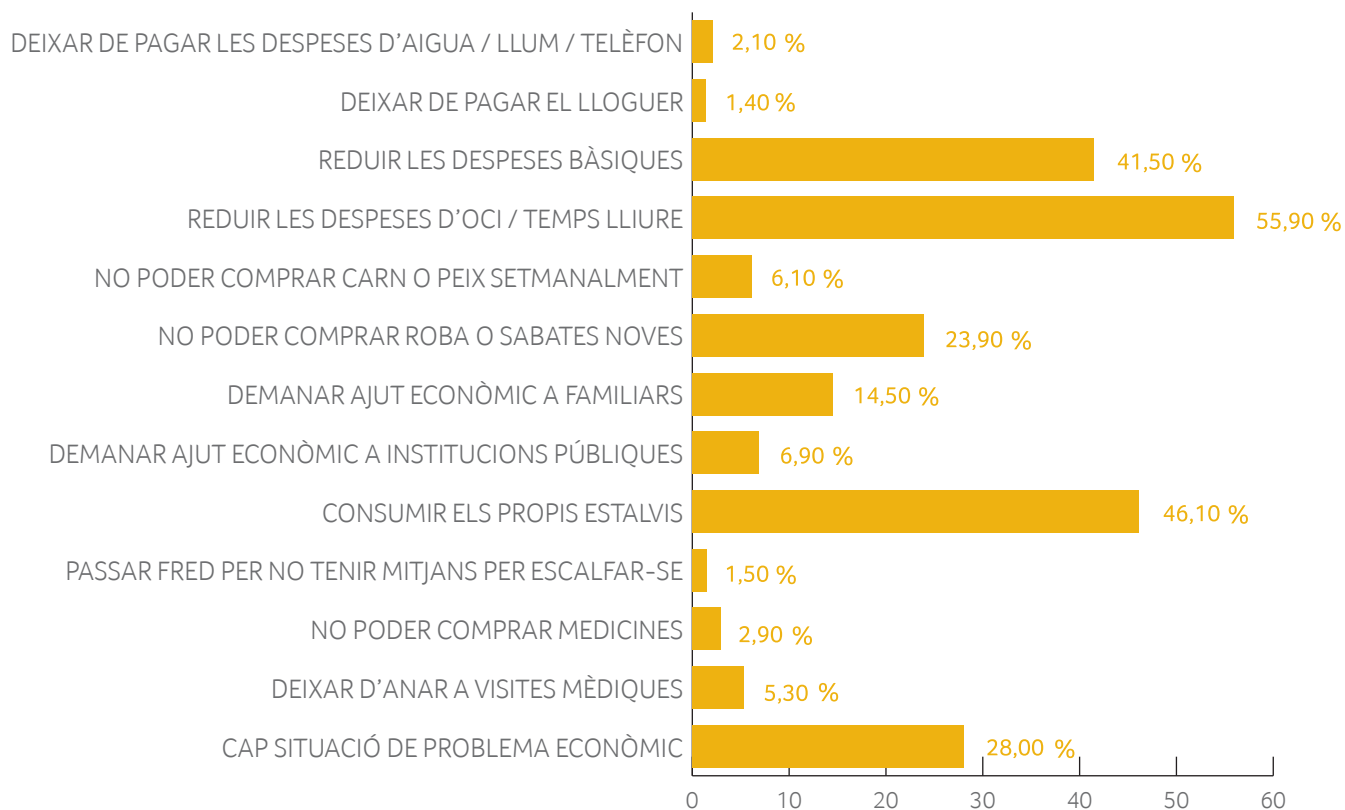
La mitjana d'ingressos és de 2.148 euros, que en ajustar-se a les unitats de consum de la llar es transformen en 1.323,6.

Si partim de la mediana que s'ofereix en el càlcul ajustat dels ingressos mensuals per unitat de consum (1.222 €), i apliquem en un primer cas el 60% d'aquesta (per al càlcul del llindar de precarietat relativa) i en un segon cas el 30% (llindar de precarietat severa), s'obté que totes les llars els ingressos mitjans mensuals de les quals per unitat de consum són inferiors a 733,2 € estan en situació de precarietat econòmica relativa, i les que es troben per sota del llindar de 366,6 € estan en situació de precarietat econòmica severa. Això suposa que un 19,3% de les llars andorranes estan en una situació de precarietat econòmica relativa i un 1,7%, en precarietat econòmica severa.

	INGRESSOS MENSUALS PER LLAR	INGRESSOS MENSUALS PER UNITAT DE CONSUM DE LA LLAR
MITJA	2.148,1	1.323,6
MITJANA	1.800,0	1.222,0
MODA	2.550,0	1.700,0
LLINDAR DE PRECARIETAT ECONÒMICA RELATIVA PER UNITAT DE CONSUM (60% DE LA MITJANA)	733,2	19,3
LLINDAR DE PRECARIETAT ECONÒMICA SEVERA PER UNITAT DE CONSUM (30% DE LA MITJANA)	366,6	1,7

Aquest risc és superior a les llars monoparentals, entre els residents espanyols, entre els menors de 24 i més grans de 65 anys, i amb nivells d'estudis baixos.

Proporció de famílies en les quals els darrers 12 mesos s'han produït determinades situacions econòmiques

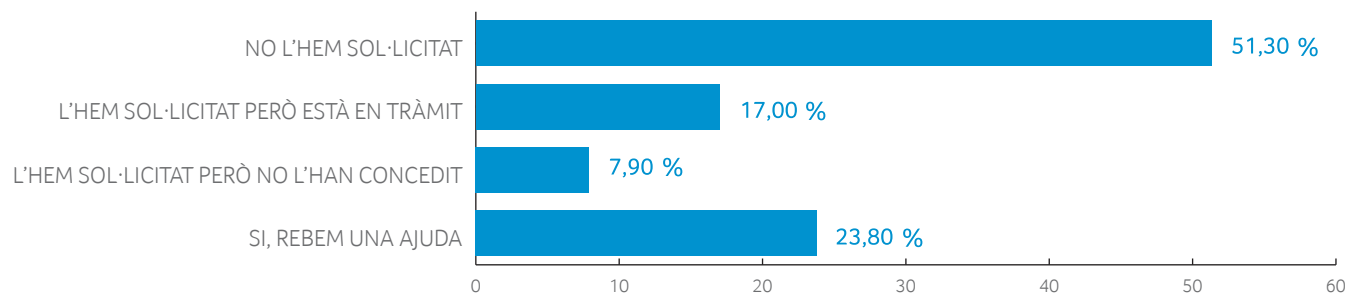

4.3. Estat de salut de la població andorrana

D'entrada s'observa que en prop del 10% de les llars hi ha persones que necessiten ajuda per desenvolupar les activitats quotidianes (vestir-se, rentar-se...).

	LLARS AMB DISCAPACITATS O MALALTS CRÒNICS	LLARS AMB PERSONES QUE NECESSITEN AJUDA D'ALTRES PER VALER-SE
NO	9,7	2,3
SÍ	90,3	97,7

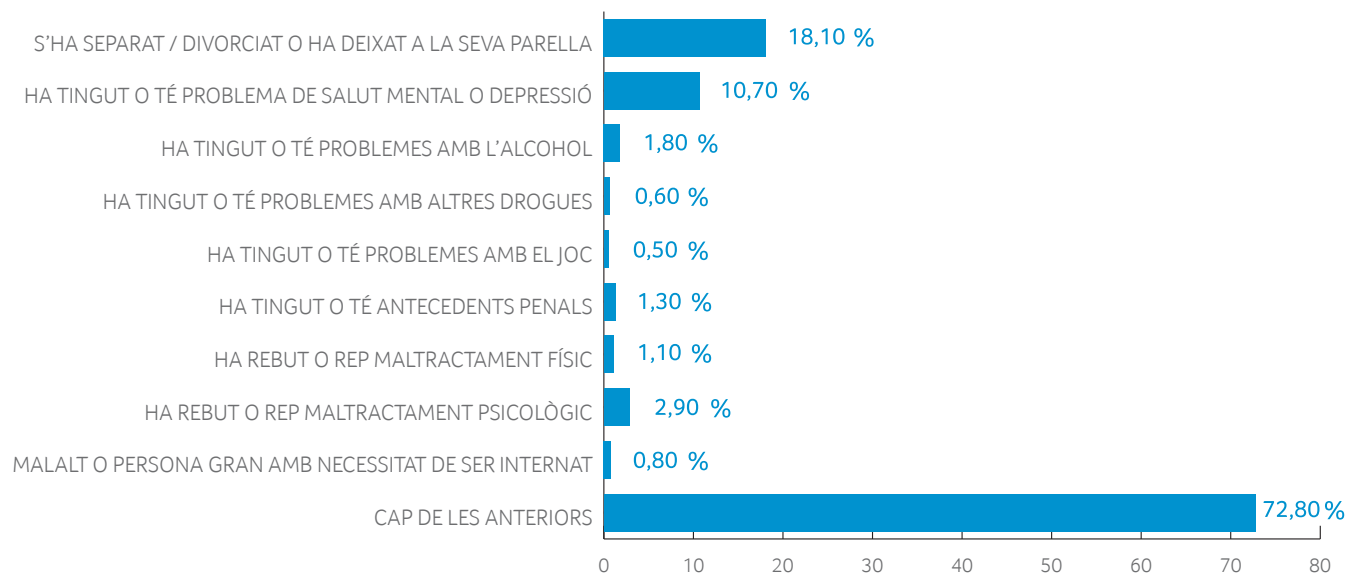
D'aquestes llars, la meitat no han demanat **ajudes o prestacions públiques**

Generalment, la mare és qui té cura de la persona necessitada. També el pare, l'espòs o l'esposa.

L'ajuda que es rep, majoritàriament, ve de la CASS.

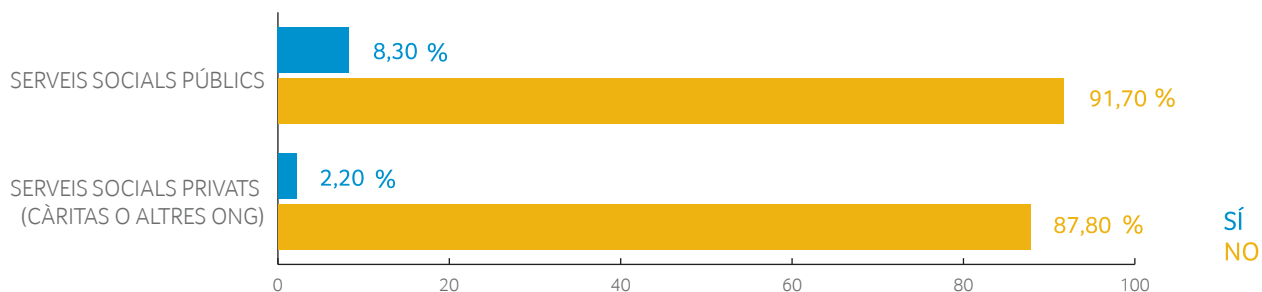
Quant a problemes a les llars

Si ho mirem per nacionalitats, les separacions i divorcis s'han donat més entre els francesos o els de la resta de nacionalitats. En canvi, els problemes de depressió o de salut mental, entre els portuguesos i els espanyols.

4.4. Relació amb els serveis socials

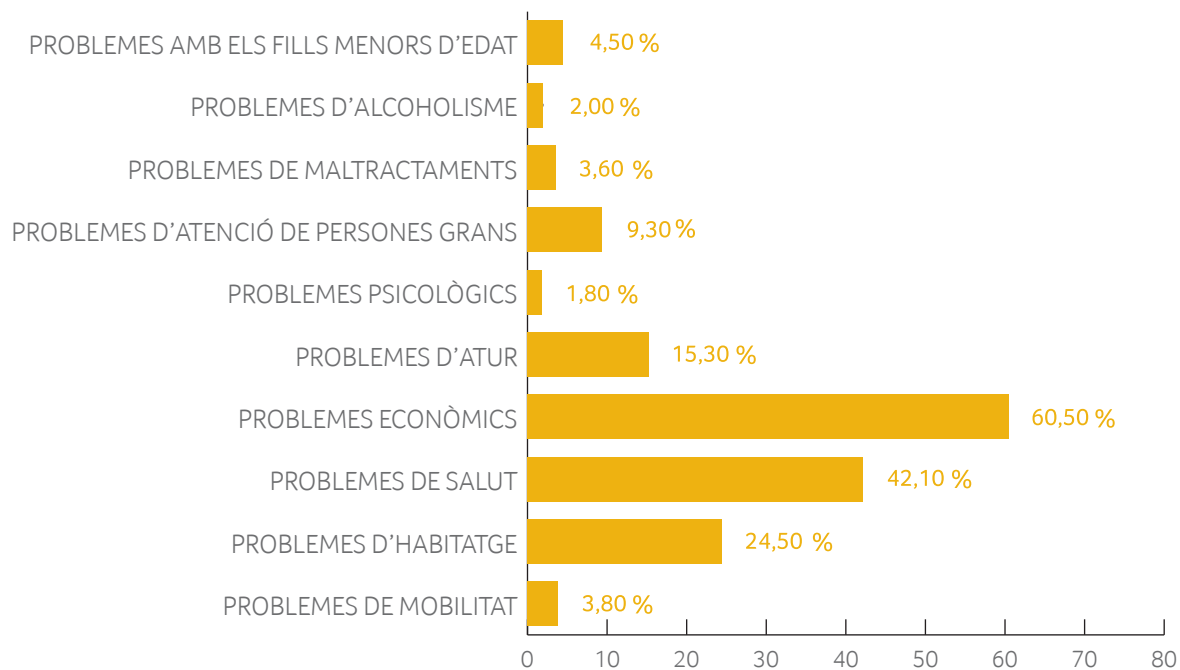
D'entrada fem notar que un 10% dels ciutadans, el darrer any, han acudit els serveis socials públics o privats.

Per nacionalitats

S'HAN DIRIGIT ALS SERVEIS SOCIALS PÚBLICS	ANDORRANA	ESPANYOLA	PORTUGUESA	FRANCESA	RESTA DE NACIONALITATS	MITJANA
SÍ	5,4	10,3	12,5	5,4	12,2	8,3
NO	94,6	89,7	87,5	94,6	87,8	91,7
S'HAN DIRIGIT ALS SERVEIS SOCIALS PRIVATS (CÀRITAS O D'ALTRES ONG)	ANDORRANA	ESPANYOLA	PORTUGUESA	FRANCESA	RESTA DE NACIONALITATS	MITJANA
SÍ	1,5	3,0	2,8	0,0	2,6	2,2
NO	98,5	97,0	97,2	100,0	97,4	97,8

Les causes per sol·licitar els serveis socials

Pel que fa al grau d'atenció rebuda, es consideren bastant o una mica atesos pel serveis públics el 55,3% i els qui han acudit a Càritas o altres ONG, el 64'3%.

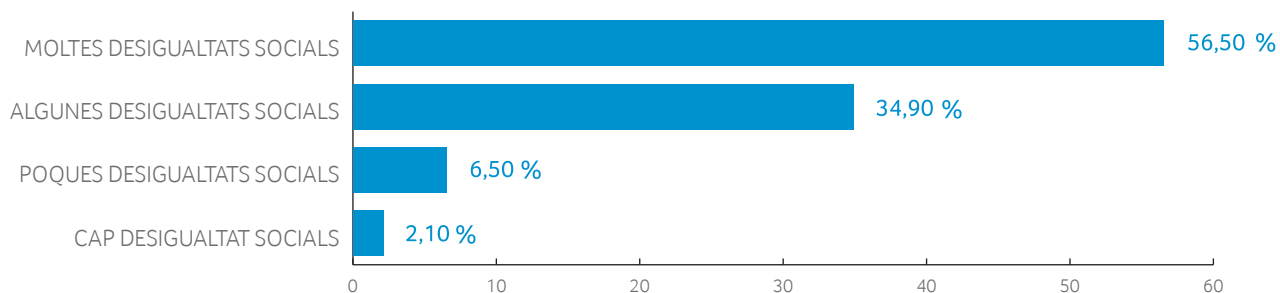
Sobre els usos i els coneixements de recursos i programes socials

Es constata que els beneficiaris són pocs. Bastants els desconeixen.

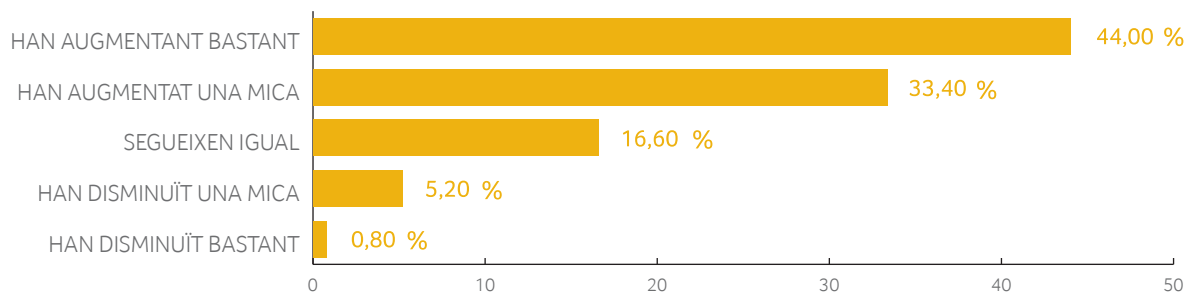
	EN SÓC BENEFICIARI	NO EN SÓC BENEFICIARI PERÒ EL CONEC	NO EN SÓC BENEFICIARI I NO EL CONEC
CONEIX TARGETA BLAVA	0,2	30,0	69,8
CONEIX TARGETA MAGNA	7,7	58,1	34,2
CONEIX CENTRES D'ATENCIÓ TERAPÈUTICA	0,5	40,0	59,6
CONEIX PROGRAMES DE FAMÍLIES D'ACOLLIDA	1,1	53,5	45,4
CONEIX PROGRAMES D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA / TELEASSISTÈNCIA	0,0	53,2	46,8
CONEIX PRESTACIÓ PER DESOCUPACIÓ INVOLUNTÀRIA	0,3	45,1	54,6
CONEIX PRESTACIÓ D'URGÈNCIA	0,8	38,2	61,0

4.5. Percepció de la situació social a Andorra

Més de la meitat de les persones entrevistades afirmen que hi ha un nombre molt alt de desigualtats socials (el 56,5%). Si es té en compte aquesta dada i hi afegim que hi ha un 34,9% que creu que es donen algunes desigualtats socials a Andorra, trobem que la majoria dels entrevistats tenen una alta sensibilitat davant de les diferències que es poden establir en la societat andorrana.

I aquestes desigualtats es pensa que han augmentat els darrers anys

Valoració i situació d'alguns serveis públics a Andorra (escala d'1 a 10)

	ATENCIÓ SANITÀRIA	EDUCACIÓ A TOTS ELS NIVELLS	SERVEIS SOCIALS	HABITATGE	PENSIONS PER A LA TERCERA EDAT
TOTAL	7,1	6,4	5,8	4,7	3,4

A l'hora d'indicar en què caldria invertir més s'apunta en les pensions de jubilació (92,5%).

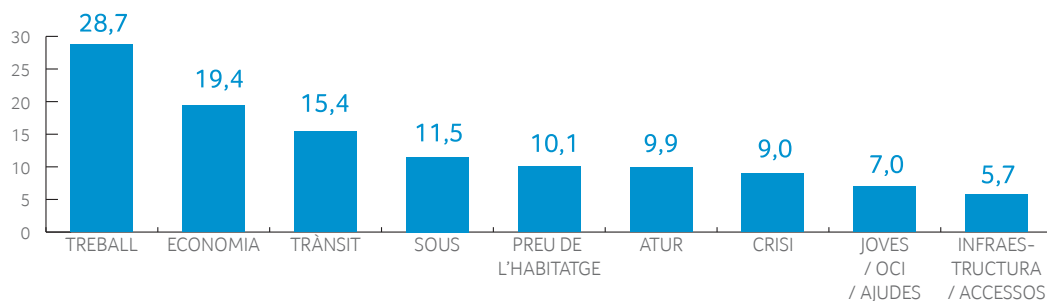
Valoració i percepció de la situació social a Andorra

De manera general, es pot afirmar que els entrevistats tenen una valoració mitjana de la situació social del seu país. Pensem que sobre una escala de 0 a 10, els ciutadans aproven el país (5,5) i valoren la situació social general amb gairebé un aprovat.

	TOTAL	ZONA 1	ZONA 2	ZONA 3
VALORACIÓ MITJANA	5,5	5,4	5,7	5,6
EVOLUCIÓ (%)				
HAN MILLORAT BASTANT	12,3	8,8	30,2	12,1
HAN MILLORAT UNA MICA	26,5	33,0	14,3	21,6
SEGUEIXEN IGUAL	45,7	36,7	39,7	58,9
HAN EMPITJORAT UNA MICA	6,0	7,1	9,5	3,5
HAN EMPITJORAT MOLT	9,4	14,3	6,3	3,9
DESPESA (%)				
GASTAR MÉS	84,4	88,0	65,8	84,5
GASTAR IGUAL QUE FINS ARA	8,2	6,2	20,5	7,6
GASTAR MENYS	7,4	5,9	13,7	7,9

Problemàtica general d'Andorra

Quins són els problemes que té Andorra en l'actualitat? (%)

Aquests problemes mirats **per nacionalitats** (en %)

	ANDORRANA	ESPANYOLA	PORTUGUESA	FRANCESA	RESTA DE NACIONALITATS	MITJANA
TREBALL	28,8	26,7	37,2	7,7	28,2	28,7
ECONOMIA	25,3	16,3	11,9	16,6	14,8	19,4
TRÀNSIT	18,9	13,7	10,3	21,7	6,9	15,4
SOUS	10,4	12,9	15,3	0,0	9,3	11,5
PREU DE L'HABITATGE	10,1	11,6	7,4	14,0	6,9	10,1
ATUR	7,2	12,8	14,0	3,8	8,5	9,9
CRISI	6,5	10,6	11,7	10,7	9,5	9,0
JOVES/OCI/AJUDES	7,8	6,1	3,3	16,1	9,6	7,0
INFRAESTRUCTURES / ACCESSOS	9,1	4,1	4,0	5,0	11,7	6,7

5. La vulnerabilitat social a Andorra: nivells d'integració social

En aquest capítol es realitza una anàlisi en profunditat sobre el grau de vulnerabilitat social que tenen les llars andorranes i les persones residents a Andorra, així com una disgregació, que comprèn tres nivells: integració, vulnerabilitat relativa i vulnerabilitat severa.

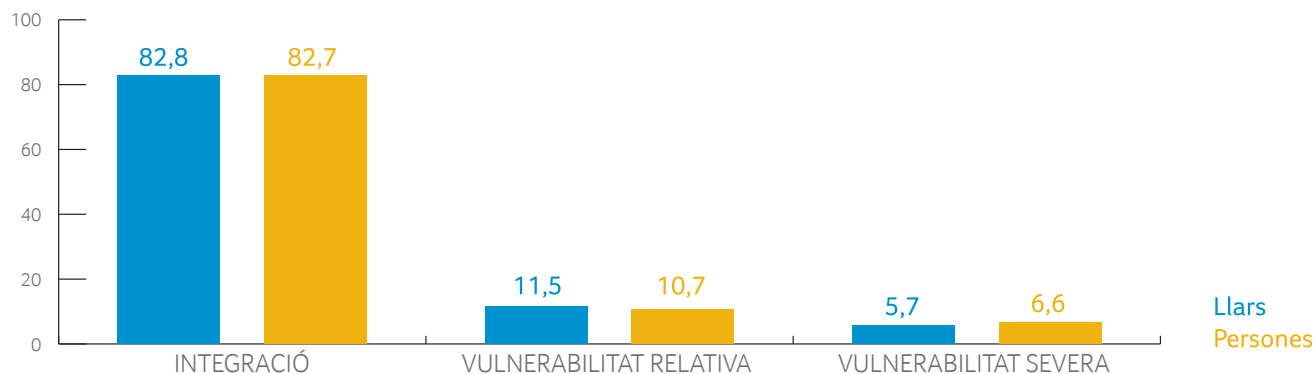
La vulnerabilitat relativa concebuda com una condició social de risc, de dificultat, que inhabilita i invalida, de forma immediata o en el futur, els grups afectats, en la satisfacció del seu benestar, en subsistència i qualitat de vida. Tenen mecanismes de compensació, ja siguin de l'àmbit econòmic, de la ciutadania o de les relacions socials, que actuen com a frens en un procés que podria desencadenar en l'exclusió social.

La vulnerabilitat severa situa les llars i les persones en una situació d'exclusió social. No disposen d'elements compensadors i pateixen l'exclusió social de manera directa i greu.

5.1. Els diferents nivells d'integració social a Andorra

El 82,8% de les llars i el 82,7% de les persones residents es troben en situació d'integració social. A les llars, la vulnerabilitat relativa representa l'11,5% i la severa, el 5,7%, davant el 10,7% i el 6,6% de les persones.

Taula 5.1. Distribució percentual de llars i persones en funció dels diferents nivells d'integració social (%)

5.2. Anàlisi de la integració social i de la precarietat econòmica

Per zones

	ZONA 1	ZONA 2	ZONA 3	MITJANA
INTEGRACIÓ	83,3	86,8	81,4	82,8
VULNERABILITAT RELATIVA	11,6	11,3	11,3	11,5
VULNERABILITAT SEVERA	5,2	1,9	7,4	5,7
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0

En funció de la composició de la llar

	VIU SOL/A	DUES PERSONES	TRES PERSONES	QUATRE O MÉS PERSONES	MITJANA
INTEGRACIÓ	82,5	86,9	82,5	77,3	82,8
VULNERABILITAT RELATIVA	12,5	8,3	13,0	12,5	11,5
VULNERABILITAT SEVERA	5,0	4,8	4,5	10,2	5,7
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Per nacionalitats

	ANDORRANA	ESPANYOLA	PORTUGUESA	FRANCESA	RESTA DE NACIONALITATS	MITJANA
INTEGRACIÓ	86,1	84,4	75,4	92,6	71,0	82,8
VULNERABILITAT RELATIVA	9,1	12,2	13,2	3,7	16,1	11,5
VULNERABILITAT SEVERA	4,8	3,4	11,4	3,7	12,9	5,7
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

5.3. El perfil sociològic de la integració social i de la vulnerabilitat

Després d'aquesta anàlisi i de creuament de variables, podem establir un perfil característic de les llars i de les persones per a la situació d'integració i de vulnerabilitat relativa i severa.

	INTEGRACIÓ	VULNERABILITAT RELATIVA	VULNERABILITAT SEVERA
UBICACIÓ	Ordino i Canillo	Andorra la Vella i Escaldes-Engordany	La Massana, Encamp, Sant Julià
MEMBRES	2 membres	Unipersonals o de més de 4 membres	4 o més membres
NACIONALITAT	Andorrana o francesa	Portuguesa, espanyola o d'altres nacionalitats	Portuguesa i d'altres nacionalitats
EDAT	Entre 25 i 54 anys	Entre 55 i 64 anys o de més de 65 anys	Entre 16 i 24 anys i més de 65 anys
PRECARIETAT ECONÒMICA	No	Sí	Es troben en situació de precarietat econòmica

Els col·lectius que es troben en situació de vulnerabilitat, ja sigui relativa o severa, són els que necessiten una atenció especial. Els uns perquè la seva situació ja és difícil i extrema, i els altres perquè representen un grup procliu a l'empitjorament i poden arribar a ubicar-se en situació de vulnerabilitat severa.

6. Observacions finals

- Els comportaments i les característiques més essencials de la població andorrana (taxes de natalitat, envelliment i mortalitat, saldo migratori positiu...) s'emmarquen en la pròpia lògica demogràfica dels països desenvolupats.
- La població està formada per una amalgama tan gran i dispersa de nacionalitats que, en conjunt, els qui posseeixen una nacionalitat diferent de l'andorrana suposen el 61,8%.
- Les dones presenten nivells formatius generalment superiors als homes. En canvi, obtenen nivells d'activitat professional inferiors als homes. A més a més, hi ha divergència de salaris entre homes i dones dins una mateixa activitat, que es veu magnificada per la distribució desigual de categories laborals.

L'habitatge familiar i el seu entorn

- El 13,3% de llars són monoparentals.
- La disponibilitat d'espai respon de manera general a un nombre d'habitacions igual a les necessàries (80%). Tanmateix, n'hi ha un 6,5% que tenen problemes d'espai.
- Pel que fa al règim de propietat, la majoria està en règim de lloguer (70%) o en propietat (27,3%). Això corrobora el fet de tenir un gran volum de població fluctuant estacional.

- Les hipoteques per habitatge de propietat tenen un cost mensual superior a 750 €, la majoria de les quals es troba entre els 751 i els 900 €. Però un alt percentatge de llars abonen més de 1.050 € al mes (el 22,6%).
- En termes generals es pot dir que els habitatges tenen un estat de conservació bo o molt bo. No s'ha de passar per alt que gairebé un 3% dels habitatges es troben en mal estat o en molt mal estat. Els problemes són d'humitats, goteres, materials deficientes i defectes de construcció.
- Els equipaments que hi ha a les parròquies: els més abundants, centres escolars. Es nota l'absència o la insuficiència de centres de drogodependència i serveis socials en general.
- Es manifesta la importància dels problemes econòmics, les famílies sense feina i la concentració d'immigrants.

Situació econòmica

- Hi ha un 10% dels ciutadans amb ingressos que no els permeten arribar a final de mes.
- Apareixen com a més vulnerables les persones més grans de 64 anys, les llars unipersonals i aquelles llars amb més de quatre persones.
- L'11,8% de les llars creuen que els seus ingressos familiars són poc o gens estables. El 46,4% afirma que obté més de 2.100 € al mes, mentre que un 10% se sustenta amb ingressos inferiors als 900 € i un 2,5% no supera els 600.

- Per a gairebé dos terços (65,2%) aquests ingressos serien suficients per fer front a les despeses mensuals, i un 34,8% els considera insuficients.
- El darrer any, un ampli percentatge de la societat ha hagut de reduir despeses en temps lliure o ha hagut de fer ús dels propis estalvis. Un 56,6% afirma haver reduït despeses en el vestit i l'alimentació.
- Pel que fa a la precarietat econòmica, el 19,3% de les llars estan en situació de precarietat econòmica relativa i l'1,7%, en precarietat econòmica severa.

Estat de salut

- A Andorra, el 9,7% de les llars té alguna persona discapacitada o malalta crònica, i un 2,3%, alguna persona en dependència. La cura d'aquestes persones recau en els cònjuges (45,5%) i en els pares (53,3%). En ambdós casos, es tracta sobretot de les dones. Gairebé totes les llars tenen l'assegurança mèdica de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social (CASS).
- Les dues causes més destacades que poden portar les llars a situacions de vulnerabilitat social són la separació o el divorci de la parella i els problemes de salut mental i depressions.
- Els joves assenyalen els problemes econòmics i l'alcoholisme.

Els serveis socials

- El 9,4% de les llars andorranes han acudit el darrer any a algun dels centres de serveis socials.
- Motius que els han portat als serveis socials: el 60,5% ho fa a causa de problemes econòmics. També per problemes de salut.
- Les visites als treballadors socials hi han ajudat força (33%) o una mica (el 24,4%).
- Pel que fa a la utilització dels recursos o programes socials concrets, destaca l'ajut econòmic d'emergència i la utilització de la Targeta Magna.

La realitat social

- Hi ha un grau alt de desigualtats socials (56,6%), que haurien augmentat amb el pas del temps.
- El fet de tenir uns ingressos poc o gens estables fa més visibles les desigualtats socials.
- Els qui són de nacionalitat andorrana i els qui fa més temps que viuen en el país són els qui noten més l'augment de les desigualtats socials.
- D'entre els serveis públics, l'assistència sanitària és la més ben valorada, seguida de l'educació i dels serveis socials.
- En gairebé tots els serveis es demana ampliar la despesa econòmica que el Govern hauria de fer-hi.

- Els darrers anys la situació social d'Andorra s'ha mantingut (45,7%).
- Els problemes generals més importants a Andorra són la feina, l'economia i el trànsit.

La integració i la vulnerabilitat social

- Pel que fa a la integració i a la vulnerabilitat social a Andorra, es presenta una doble anàlisi: en funció de les llars o de les persones.
- Quant a les llars, el 82,8% es troben en situació d'integració social, mentre que un 11,5% està en situació de vulnerabilitat relativa i el 5,7%, en vulnerabilitat severa.
- Si considerem les persones, un 10,7% està en situació de vulnerabilitat relativa i un 6,6%, en vulnerabilitat severa.

